

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์

จุลสารราย 3 เดือน โดย สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ตุลาคม-ธันวาคม 2548

พิพิธภัณฑสถาน

	สารบัญ
ดลบันดาล	3
สัมภาษณ์	4
เก็บมาเล่า	10
โลกต่างสี	11
สโมสรพิพิธภัณฑ์	16
Kids & Museum	20
เทศกาลแห่งเรื่องราวการเรียนรู้	21
เล่าเรื่องจากภาพ	26

คณะผู้จัดทำ

บรรณาธิการ

พศ. พีธีร์ ชินธรรมมิตร

กองบรรณาธิการ

จิระพันธ์ พิตรปรีชา
สุดารา สุดฉายา
จุลลดา มีจุล
รณฤกษ์ อินโกเศศ
ยุภาพร ธีญวิวัฒน์กุล
รัตมา พงศ์พนรัตน์
พจรูญ คุศรีพิทักษ์
ชญานิษฐ์ คุลยเกษม

บรรณาธิการศิลปกรรม

พจรูญ คุศรีพิทักษ์

พิสูจน์อักษร

สุชารัตน์ ถิ่นทิพย์จรรยา

Graphic Design

Codamax.co.,Ltd

พิมพ์

บริษัท รัชการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

สวัสดีจาก สพร. ขอบกัยมา ณ ที่นี้นะคะ ที่จุลสารพิพิธเพลินฉบับที่ 2 ใช้เวลาในการกลั่นกรองและผลิตนานไปนิด เนื่องจากเราชาว สพร. มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติภาคสนาม จัดสัมมนาและนิทรรศการตามต่างจังหวัด จึงทำให้มีการล่าช้าในการผลิตพิพิธเพลิน

ฉบับนี้เราอยากเล่าเรื่อง Discovery Museum ไม่ว่าจะเป็งานสัมมนาเรื่อง Discovery Museum : พื้นที่ใหม่แห่งการเรียนรู้ ที่ได้รับเกียรติจากพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศ (สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และแคนาดา) มาเป็นวิทยากรให้ นิทรรศการผู้แทนเมืองไทยในคอลัมน์เล่าเรื่องจากภาพ ที่แสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและนิทรรศการ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทางรถไฟ ไทย-พม่า พิพิธภัณฑ์ตลาดสามชุก พิพิธภัณฑ์ Heineken และตลอดจนหลากหลายคอลัมน์ เช่น Kids & Museum ที่ว่าด้วยเรื่องโลกแห่งการเรียนรู้

ผู้อ่านคงจะจ้ใจและเพลินกับสาระแห่งการเรียนรู้ นะคะ ฉบับหน้าเราจะนำเสนอเรื่องราวจากนิทรรศการเคลื่อนที่ให้ติดตามต่อไปคะ

กองบรรณาธิการ

สัมภาษณ์

โดย ปรากฏสีมาทะเล

สัมภาษณ์เรื่อง
Discovery Museum : พื้นที่ใหม่แห่งการเรียนรู้
16 - 17 สิงหาคม 2548
ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
โดย จุลลดา มีจุล

เมื่อวันที่ 16-17 สิงหาคม 2548 ที่ผ่านมา สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ได้จัดสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง Discovery Museum : พื้นที่ใหม่แห่งการเรียนรู้ขึ้น ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ตลิ่งชัน คุณผู้อ่านส่วนใหญ่คงจะมีโอกาสเข้าร่วมงานในครั้งนี้ แต่หากใครที่พลาดงานในครั้งนี้ก็ไม่ต้องเสียดายนะค่ะ ปรากฏสีมาทะเลไม่พลาดที่จะเก็บข้อมูลถึงที่มาของการจัดสัมมนาในครั้งนี้ บทความนี้ของจุลลดา มีจุล ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้เป็นตัวตั้งตัวตีของการจัดงาน พร้อมสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาถึงความรู้สึกของงานสัมมนา รวมทั้งภาพบรรยากาศในงานมาให้ชมด้วยค่ะ

การจัดนิทรรศการครั้งแรก

จากภารกิจและแนวคิดที่สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) ต้องการสร้างพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ที่รวบรวมเอาความสนุกสนาน น่าตื่นเต้นมาผสมผสานเข้ากับองค์ความรู้ที่ดูเหมือนเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับเยาวชนคนไทยในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการเข้ามาช่วยสร้างบรรยากาศและกระบวนการเรียนรู้ให้เข้ากับ "อุปนิสัย" ของคนไทยมากขึ้น สพร. จึงเริ่มจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อเป็นการหาแนวทางและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ภายใต้หัวข้อ Discovery Museum: พื้นที่ใหม่แห่งการเรียนรู้ นับตั้งแต่กรณีศึกษาของ Asian Civilizations Museum, Singapore History Museum และ Jorvik Viking Museum รวมถึงประสบการณ์ในการจัดทำพิพิธภัณฑ์ของบริษัท Lord Cultural Resources Planning and Management Inc. ประเด็นการสัมมนา

ช่วงระยะเวลาสองวันของการสัมมนาในครั้งนี้ ได้แบ่งหัวข้อออกเป็นสองประเด็นใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ เรื่องการจัดตั้งและบริหารพิพิธภัณฑ์ให้อยู่รอดและเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างไร ส่วนประเด็นที่สอง เป็นเรื่องของเทคนิคการจัดแสดงหลากหลายรูปแบบเพื่อการตอบสนองต่อผู้เข้าชม (หลากหลายเช่นกัน) อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

กำเนิดของพิพิธภัณฑ์ในชั้นแรก มักเกิดขึ้นจากความตั้งใจในการพัฒนาสังคมทั้งของภาครัฐและเอกชน เนื่องมาจากเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมและตระหนักในความเป็นมาของตนและผู้อื่น ปัญหาที่ตามมาหลังจากการ "กำเนิด" ของพิพิธภัณฑ์ไทยหลายแห่ง คือ การขาดแรงสนับสนุนหรือเี่ยวอย่างจริงจังเนื่องจากภาครัฐอย่างจริงจังและนำมาซึ่งอาการ "เจ็บปางตาย" และ "ตาย" ในที่สุด อันที่จริงแล้ว พิพิธภัณฑ์จะมองรัฐบาลเป็นทางออกสุดท้ายของการดำเนินอยู่คงจะไม่ถูกต้องนัก เพราะหากพิพิธภัณฑ์ไม่สร้างแรงผลักดันและการเคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกพิพิธภัณฑ์ (Beyond the wall) ด้วยการสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจให้กับประชาชนทั่วไป และโดยเฉพาะขาดความร่วมมือจากชุมชนใกล้เคียงแล้ว ความอยู่รอดของพิพิธภัณฑ์คงเป็นไปได้ยาก

การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญทำให้เราได้แนวคิดที่หลากหลายซึ่งมิได้หมายความว่าเราต้องทำตามแบบเขาแต่ต้องนำมาปรับและหาแนวทางที่เหมาะสมให้กับผู้เข้าชมของเรา

บรรยากาศในสัปดาห์ที่จัดแต่งเรื่องราวอย่างในธรรมชาติ พร้อมเสิร์ฟพร้อมเป็นระยะ

อาหารราชในบรรจุภัณฑ์ที่กินได้

การบรรยาย

โต๊ะอาหาร

ผู้เรียนรับประทานอาหาร

จุดมุ่งหมายของงานสัมมนาครั้งนี้

สัมมนาในครั้งนี้พยายามชี้ให้เห็นถึงตัวอย่างในการสร้างพิพิธภัณฑ์และการวางแผนระยะยาวในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน โดยการนำเสนอการผสมผสานของความเก่าและใหม่ทั้งตัวอาคารและแนวคิดให้ดูทันสมัยและตรงใจเยาวชนและวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก รวมถึงความพยายามในการเข้าถึงชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำงานของพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้ การบริหารงานพิพิธภัณฑ์ที่ยั่งยืนเสมือนธุรกิจใดๆ ที่ต้องพยายามหารายได้เพื่อนำมาพัฒนาพิพิธภัณฑ์ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญจากที่ต่างๆ ได้พูดถึง

เทคนิคการจัดแสดงที่สามารถตอบสนองผู้เข้าชมได้อย่างสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ และมีมาตรฐานในการจัดแสดงเพื่อการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ซึ่งเราคาดหวังว่าห้องจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราวของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ต้องมีมาตรฐานที่สามารถรองรับคอลเลคชันจากทั่วประเทศได้

การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญทำให้เราได้แนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งมีได้หมายความว่าเราต้องทำตามแบบเขา แต่ต้องนำมาปรับและหาแนวทางที่เหมาะสม

ปัญหาที่ตามมาหลังจากการ “กำเนิด” ของพิพิธภัณฑ์ไทยหลายแห่ง คือการขาดแรงบันดาลใจอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐอย่างจริงจัง และนำมาซึ่งอาการ “เจ็บปางตาย” และ “ตาย” ในที่สุด

ให้กับผู้เข้าชมของเรา ซึ่งเป็นงานของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ที่จะต้องทำต่อไป

พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้น่าจะเป็นทางเลือกด้านการศึกษา นอกกรอบอีกทางหนึ่ง ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ และท้ายที่สุดกระตุ้นให้เยาวชนนำความรู้นั้นไปต่อยอดเองได้ สถาบันฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้จะเป็นหนึ่งในหน่วยงานเล็กๆ ที่ช่วยพัฒนาสังคมและการศึกษาของคนไทย

พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้น่าจะเป็นทางเลือกด้านการศึกษา นอกกรอบอีกทางหนึ่ง ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้และท้ายที่สุด กระตุ้นให้เยาวชนนำความรู้นี้ไปต่อยอดเองได้

บรรยากาศในห้องสัมมนา

การเรียนรู้ด้วยดีจากแนวคิด

SUUI Interactive X plus ที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ชม

โต๊ะลงทะเบียน

ผู้เข้าชมลงทะเบียน

บรรยากาศภายในห้องน้ำ

วิทยากร ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งของ สผ.

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้

“รู้สึกว่าการจัดสัมมนา Discovery Museum ครั้งนี้เป็น
การจัดสัมมนาที่ดีเพราะว่าหลายๆ ที่จะได้ว่าความรู้ทำอย่างไร
ให้พิพิธภัณฑ์ของตัวเองมีชีวิตชีวามากขึ้น ทั้งยังได้เรียนรู้ระบบการจัดการต่างๆ
ของเพื่อนๆ ภูมิภาคเอเชียขึ้นมากมาย อยากทำให้คนสนุกกับพิพิธภัณฑ์ที่เรามีอยู่
ซึ่งปัจจุบันทางอุทยานเฉลิมพระเกียรติฯ จัดกิจกรรมอยู่แล้ว เช่น พาเด็กฯ ไปวาดภาพ
นอกสถานที่ เช่น เมืองโบราณ หรือ พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน และถ้าหากพิพิธภัณฑ์
การเรียนรู้แห่งชาติแห่งแรกที่อาคารกระทรวงพาณิชย์ (เดิม) บูรณะก่อสร้าง
แล้วเสร็จพร้อมให้บริการในปี ๒๕๕๐ แล้วนั้น ก็คิดว่าเราจะสามารถ
จัดกิจกรรมหรือร่วมสร้างสรรค์อะไรใหม่ๆ เพื่อประชาชนร่วมกัน”

คุณฐาตณัย จุลสมัย

ผู้จัดการอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์จางบมราชชนนี

คุณสุรสักดิ์ สุสุสมิโท

นักวิทยาศาสตร์ภาควิชาประวัติศาสตร์วิทยา
พิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช

“ชอบมาก ชอบ Theme การจัด เลือกใช้วัสดุที่ไม่น่าจะออกมาสวย
แต่สวยมาก ชอบครับ คนพากย์บทภาษาอังกฤษเป็นไทยก็มันดี อีกอย่าง
ที่ชอบคือบรรจุกินที่อาหารที่ใช้ในงาน ออกแบบได้สวย แต่ที่ชอบมากไป
กว่านั้นคือกระดาษคำถามที่อยู่ข้างใต้ ทำให้รู้สึกว่าการเรียนรู้ทุกชั้นตอนตั้งแต่
ก้าวเข้ามาในงาน คำถามที่ถามก็ง่ายๆ แต่บางทีลืมไปแล้ว หรือบางทีก็ไม่รู้จริงๆ
วิทยากรที่เชิญมาก็ดี บางอย่างอาจจะใช้ไม่ได้กับเด็กไทย แต่โดยรวมคิดว่าสามารถ
นำมาประยุกต์ใช้ได้ ชอบ York ที่นำกลิ่นรถไฟ เรือไวกิ้งมาใช้ในการนำเสนอ
ตื่นเต้นดี ชอบที่มีการนำบุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับนิทรรศการ เช่น ใส่ชุดพื้นเมือง
เปลี่ยนไปตามเทศกาลต่างๆ ถ้าเมืองไทยทำได้จะดีมาก ศิริราชเองก็อยากที่จะ
ปรับเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับงบประมาณ สมองเราคิด อยากทำ แต่โดนตัดงบประมาณ
ตอนนี้ที่จะทำคือเฝ้าแก้วเป็นตัวเชื้อโรค เด็กจะได้สนุกสนานกับการชม
ผมอยากทำให้เราเป็น Museum แบบ Modern เป็นแหล่งเรียนรู้ ไม่ได้เน้นที่
collection แต่เน้นที่องค์ความรู้ ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับแต่ละภาควิชาด้วย
เพราะศิริราชมี 6 พิพิธภัณฑ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับ 5 ภาควิชา หมอคุณแลในส่วนของ
พิพิธภัณฑ์ปรดิวิทยาครับ”

“ประทับใจตั้งแต่บรรยากาศของงาน เพราะปกติ เวลาไปงานสัมมนาที่อื่นจะไม่ค่อยเห็นบรรยากาศแบบนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นทางการ แต่งานนี้สนุกค่ะ หัวข้อการสัมมนาที่ดี ฟังแล้วได้ความรู้ ได้เรียนรู้จากที่อื่นว่า จริงๆ แล้วทุกที่ก็มีปัญหา ซึ่งบางที่ก็คล้ายกับของเราแต่การแก้ปัญหาของเขาอาจเร็วกว่าเรา ซึ่งตรงนี้เราก็เก็บมาเป็นแนวทาง ในการปรับใช้ให้เข้ากับของเรา เราไม่อาจลอกเลียนได้แต่ก็พยายามจะนำมาประยุกต์ใช้ ขอบวิทยากรจากสิงคโปร์เป็นพิเศษ Mr. Tun Boon Hui และ Ms. Tan Huisim ที่ดูเป็นคนหัวก้าวหน้า ขอบวิธีการนำเสนอ และขอบที่เขาสามารถทำให้ประวัติศาสตร์ สนุกได้ ทำให้เกิดแนวคิดและตั้งคำถามกับตัวเองว่าจะทำอย่างไร กับพิพิธภัณฑ์ของเรา ใช้วิธีใดเพื่อให้ได้รู้จักบุคคลในประวัติศาสตร์ มากขึ้น ค่ะ โชคดีที่ได้ไปร่วมงานนี้”

คุณศุภวราณ ขวรัตน์นางศ
หัวหน้าสำนักงานและหัวหน้าวิชาการ
มูลนิธิธรรมาภิบาลสถาน
ในพระราชวังเดิม

คุณฉวีรัฐวิ พิษ
ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม
และวิถีชีวิตชนเผ่า
บ้านจะแล จ.เชียงใหม่

“ได้เยอะเลยครับ จากที่ได้ฟังจากทางสิงคโปร์ จากต่างชาติ เราก็จะได้รู้รูปแบบการจัดการของเขา แต่ที่บ้านเรามันต่างกัน เพราะสภาพแวดล้อมคนละอย่าง คนละพื้นที่กัน วัตถุประสงค์ของเรา ก็เหมือนกัน แต่โดยงบประมาณหรือความพร้อมของชุมชนเราตรงนี้ ยังไม่พร้อม รูปแบบการนำเสนอ ของเขาดีมาก เพราะเป็นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดพิพิธภัณฑ์ที่ดีแล้วให้เกิดการศึกษา การเรียนรู้ สัมผัสได้ แล้วก็คิดว่าทำอย่างไรให้ผู้เข้าชมประทับใจแล้วกลับมาดูใหม่อีกทีหนึ่ง เราได้รูปแบบ ตรงนี้ ได้แนวคิดใหม่ๆ คิดว่าคงจะนำส่วนของตรงนี้ไปปรับใช้ในหมู่บ้าน ในชุมชน ในด้านการ จัดรูปแบบ การจัดการ อาจจะเป็นการจัดรูปแบบใหม่ๆ ที่เป็นของเก่า แต่เรามานำปรับปรุงรูปแบบ ใหม่ อย่างเว็บไซต์ออนไลน์ ที่คิดว่าจะปรับปรุงให้มีความน่าสนใจขึ้น ที่จะน่ากลับไปจัดเลย คือ รูปแบบที่จับต้องได้ คือ เราก็คิดว่าจะทำหลายอย่าง แต่ยังไม่ทำไม่ได้ พอมาเห็นเขาทำ เราก็ต้อง กลับไปทำบ้าง แล้วก็เรื่องของการทำงานกับพิพิธภัณฑ์ระดับย่อย ระดับกลาง ระดับชาติ ความจริง อนาคตก็พยายามจะมีบทบาทแต่งประมาณมันน้อย ยังดีที่ทางองค์กรเอกชนมาช่วยบ้าง”

พระอธิการบุชิต วชิรวิฑูโล
พิพิธภัณฑท์แห่งใหญ่วัดชอน จ.ราชบุรี

“การที่จะนำแนวทางปฏิบัติจากต่างชาติมาผนวกเข้ากับพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นของเราก็สามารถทำได้ส่วนหนึ่ง แต่บางส่วนเรามีข้อจำกัดหลายๆ อย่าง เช่น เราเป็นวัด ถ้ามีงบประมาณมากพอหรือมีผู้สนับสนุนเช่นเดียวกับต่างประเทศก็น่าจะทำได้ แต่เราติดขัดด้วยเรื่องของงบประมาณและเรื่องของพื้นที่ความเป็นอยู่ของชุมชนต่างๆ เหล่านี้คือสิ่งที่ เป็นข้อจำกัด

แต่สิ่งที่สามารถนำไปผนวกกับพิพิธภัณฑท์แห่งใหญ่ได้ ก็คือ แนวความคิด เราได้เห็นถึงเรื่องของบุคคลที่เข้ามาเที่ยวพิพิธภัณฑท์ที่ต่างมีส่วนร่วมทับพิพิธภัณฑท์

ถ้าเรามีปัจจัย มีทุนทรัพย์มากพอ มีวิทยากรมากพอ เราสามารถเตรียมอุปกรณ์ สลักหนัง ฉลุหนัง ผินหนังไว้ได้คนที่เข้ามาเที่ยวก็มีส่วนร่วมมาเรียนรู้เรื่องของการแกะสลักหนังตรงนี้ได้ มาตัดดอกหนัง ถ้ามีตรงนี้ คนที่มาก็อยากจะทำ หรือเรื่องการแสดงที่ก่อนหน้าที่เราทำเป็นลักษณะโชว์ และไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ชมมีส่วนร่วม แต่ถ้าเรามีงบประมาณ และคนที่มาอยากมีส่วนร่วมก็สามารถมาหัดเล่นหนังก็ได้ นี่คือ ส่วนที่เราได้จากงานนี้”

“การมาครั้งนี้ผมได้ความรู้ ได้เห็นแนวทาง ได้เห็นภาพในการจัดทำพิพิธภัณฑท์ที่ชัดเจน มัน เป็นแนวความคิดที่ตรงกัน ผมคิดว่ากลับไปปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติม จะเอาวิถีชีวิตอีสานเข้าไป ในพิพิธภัณฑท์ หรือจัดวิถีชีวิตในนั้นให้เป็นหมวดหมู่มากขึ้น เพราะสิ่งที่ขาดก็คือ เรื่องราว ฉะนั้น ต้องหาเรื่องราวไปใส่ซึ่งมันก็ค่อนข้างยากแต่ต้องทำ เพราะเท่าที่ผ่านมา ได้อะไรมาเราเก็บหมด เรื่องราวตามมาทีหลัง บางทีเราก็ได้ท่านผู้รู้ ท่านผู้มาชม มาอธิบายเรื่องราวให้ฟัง

เวลานี้ผมเองก็เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในวิทยาลัยชุมชนก็เลยคิดว่าจะบวกเอาความรู้เรื่องผ้า และผ่านผ้าเข้าไปด้วย และทำให้บ้านแกวียนมุกเป็นศูนย์ศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ทั้งนักศึกษา และชาวบ้าน คิดว่าคงจะทำเหมือนที่ลิงคโปรเซาบรรยาย น่าจะทำให้พิพิธภัณฑท์มีชีวิตขึ้นมา”

คุณสมศักดิ์ สิบบุญเรือง
บ้านแกวียนมุก
พิพิธภัณฑท์ที่บ้าน
อีสานสองฝั่งโขง
จ.มุกดาหาร

ใครที่พลาดโอกาสการร่วมสัมมนาครั้งนี้ ก็คงจะได้เห็นภาพและบรรยากาศของงานนะละ ส่วนข้อมูล ข่าวคราว การจัด สัมมนา นิทรรศการ หรือความคืบหน้าอื่นๆ ของสพร. ติดตามได้ใน www.ndmi.or.th ค่ะ

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

โดย ปลาทูสีน้ำทะเล

ทางสำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการจัดงานแถลงข่าวเปิดตัวพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร รวม 27 เขตอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2548 ณ บริเวณลานด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์กระจายเสียง กรมประชาสัมพันธ์ โดยมี นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานในพิธี และ คุณหญิงฉัตรนท ทวีสิน ปลัดกรุงเทพมหานคร ให้เกียรติเข้าร่วมงานแถลงข่าว ร่วมกับแขกผู้มีเกียรติ สื่อมวลชนและคณะกรรมการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นทั้ง 27 เขต

ทั้งนี้ บริษัทริกุกเฮ็ดคูเท็กซ์ จำกัด ในฐานะผู้ดำเนินการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร 11 เขต ได้จัดกิจกรรม Press Tour ขึ้น โดยพานักวิชาการและสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เยี่ยมชมและสัมผัสบรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด “ปลาทูสีน้ำทะเล” ได้รับเกียรติไปร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ด้วย จึงนำมาเล่าสู่กันฟัง

ทัวร์แบ่งเป็น 2 วัน คือวันพฤหัสบดีที่ 23 มิถุนายน 2548 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตจอมทอง ท้องแถม และทวีวัฒนา และวันพฤหัสบดีที่ 4 สิงหาคม 2548 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตราชบุรีบูรณะ บางกอกใหญ่ ธนบุรี และคลองสาน บรรยายภาคการทัวร์ทั้งสองครั้งนี้ เป็นกันเอง สนุกสนาน มีสื่อมวลชนจากหลากหลายที่เข้าร่วมกิจกรรม พี่เล็ก ฝ่ายวิชาการบริษัท ริกุกเฮ็ดคูเท็กซ์ รับหน้าที่เป็นวิทยากร พร้อมวิทยากรท้องถิ่นของแต่ละที่ร่วมสมทบ ซึ่งทำให้เราได้รับความรู้มากมาย เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็เผลอมองข้ามหรืออาจหลงลืม ไม่ได้ใส่ใจในรายละเอียด พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแต่ละเขต มีเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ สถานที่ที่สำคัญ และของดีแตกต่างกันไป เช่น เขตธนบุรี มีการทำสวนพลู หมูกระดาดป่าจาที่เลี้ยงชื่อ เขตจอมทอง มีเรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพค้าขายข้าวทหลาม หรือเขตราชบุรีบูรณะที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสวนหมาก ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์แต่ละเขตมีวิธีการจัดแสดงที่ไม่น่าเบื่อ และด้วยพื้นที่อันจำกัดของแต่ละที่แล้วนั้น ยอมรับว่าจัดแสดงได้ดี น่าสนใจ

เขตธนบุรี มีการทำสวนพลู หมูกระดาดป่าจาที่เลี้ยงชื่อ เขตจอมทอง มีเรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพค้าขายข้าวทหลาม หรือเขตราชบุรีบูรณะที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสวนหมาก ทั้งนี้ พิพิธภัณฑ์แต่ละเขต มีวิธีการจัดแสดงที่ไม่น่าเบื่อ

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจัดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่เราได้สัมผัสและเรียนรู้ประจำชุมชนเพิ่มขึ้น หากจะมีข้อสังเกตก็แต่ว่า จะมีจำนวนผู้ชมเข้าไปชมได้มากน้อยสักเท่าไร เนื่องจากบางที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือวัดที่มีการคมนาคมลำบาก หากไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือจัดกิจกรรมให้มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเกรงว่าจะกลายเป็นตู้ เป็น **Dead Museum** หรือพิพิธภัณฑ์ที่ถูกลืมในที่สุด เราหวังว่าคงมีเป็นเช่นนั้น

ตะลอนทัวร์ทั้งสองครั้งนี้ประทับใจเราที่สุดๆ ได้รับความรู้มากมาย ได้พบปะเพื่อนๆ ในวงการ พี่ๆ สื่อมวลชน และพี่ๆ ทีมงานของรักลูกเอ็ดดูเท็กซ์ที่น่ารัก ใส่ใจในทุกรายละเอียด โดยเฉพาะอาหารกลางวันอันยิ่งใหญ่ทั้งสองมื้อที่ทำให้เรากลับบ้านตัวพอง ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เลยนะละ

ที่ตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตคลองสาน ชั้น 2 อาคารหอสมุดประชาชน วัดอนงค์าราม ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตธนบุรี ชั้น 3 อาคารโรงเรียนสาธิตเสริมพุทธศาสนา วัดประยูรวงศาวาส

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตบางกอกใหญ่ โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตจอมทอง บริเวณวัดยายร่ม ถ.พระราม 2

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตราชบุรีบูรณะ โรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตทวีวัฒนา โรงเรียนวัดปรมณาวาส

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเขตหนองแขม วัดศรีนวลธรรมวิมล

สำหรับผู้สนใจเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สามารถเข้าไปค้นหารายละเอียดได้ที่

www.bmalocalmuseum.com

พิพิธภัณฑ์ทางรถไฟไทย - พม่า : ลุ่มลึกด้วยเนื้อหาและการนำเสนอ

เมื่อไม่นานมานี้คณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) ได้ไปศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์ทางรถไฟไทย - พม่า ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับสุสานทหารพันธมิตรในเขตตัวเมืองกาญจนบุรี ที่นี่เป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนบุคคลที่เพิ่งเปิดตัวได้ประมาณ 2 ปีเศษเท่านั้น การมาเยี่ยมชมครั้งนี้คณะของเราได้รับเกียรติจาก Mr. Rod Beattie อดีตวิศวกรชาวออสเตรเลีย ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มาเป็นวิทยากรและนำชมนิทรรศการ

Mr. Rod เล่าให้ฟังอย่างเปิดเผยว่า กว่าจะเป็นที่พิพิธภัณฑ์อย่างที่เห็นในปัจจุบัน เขาใช้เวลามากกว่า 10 ปี ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากเอกสาร จดหมายเหตุต่างๆ ในหอสมุดต่างประเทศและหลักฐานวัตถุที่ค้นพบจากการออกเดินเท้าไปตามทางรถไฟทั้งสาย เพื่อสำรวจตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาและเพื่อเนื้อหาที่ครบสมบูรณ์ ก่อนหน้านี้เขาเป็นผู้รับผิดชอบดูแลสุสาน จึงมีโอกาสดำเนินการและตอบคำถามของบรรดาญาติทหารผู้เสียชีวิตอยู่เสมอ จนให้เขาเกิดความสนใจจึงเบื้องหลังการก่อสร้างทางรถไฟซึ่งได้รับการขนานนามต่อมาว่า “ทางรถไฟสายมรณะ” ของกองทัพญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้เหล่าทหารล้มตายลงมากมาย จากนั้นเขาได้นำข้อมูลมาหาจากเอกสารต่างๆ มาประมวลคัดเลือก และจัดลำดับเรื่องให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้นจึงถูกบรรจุลงเป็นเนื้อหาในนิทรรศการ ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยนั้นจะเก็บรวบรวมไว้ให้ผู้สนใจค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากห้องสมุดและศูนย์ค้นคว้าวิจัยที่กำลังจะเปิดในอนาคต หากเปรียบเทียบพิพิธภัณฑ์แห่งนี้กับพิพิธภัณฑ์อื่นๆ แล้ว ที่นี่มีวัตถุจำนวนน้อยชิ้นมาก แต่ถูกจัดวางประกอบการเล่าเรื่องบนป้ายคำบรรยายได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะ

การนำแห่งหมุดตอกยึดหมอนรางรถไฟมาใช้เป็นสัญลักษณ์และมาตราวัดแทนจำนวนทหารเชลยที่เสียชีวิตจากค่ายกักกันแต่ละแห่ง ซึ่งแน่นอนว่าจำนวนรวมของหมุดทั้งหมดและภาพสุดท้ายของนิทรรศการที่มองผ่านกระจกออกไปสู่สุสาน คงทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึก “อยากให้โลกนี้ไม่มีสงคราม”

ก่อนหน้านี้เขาเป็นผู้รับผิดชอบดูแลสุสาน จึงมีโอกาสดำเนินการและตอบคำถามของบรรดาญาติทหารผู้เสียชีวิตอยู่เสมอ จนให้เขาเกิดความสนใจจึงเบื้องหลังการก่อสร้างทางรถไฟซึ่งได้รับการขนานนามต่อมาว่า “ทางรถไฟสายมรณะ”

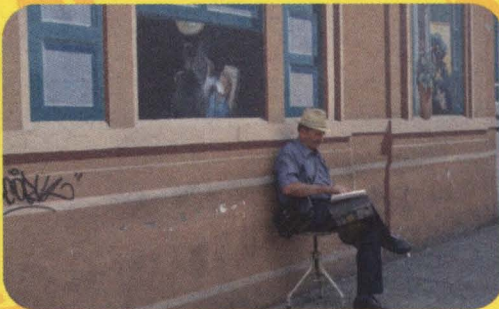
เมตเตญิน ไคลับเบีย

งานเทศกาล XV International Poetry Festival of Medellin 2005 มีกวีต่างแดน 82 คนจาก 50 ประเทศมาร่วมชุมนุม ทางเจ้าภาพแจ้งล่วงหน้าว่าจะจัดแบ่งกลุ่มย่อยไปเดินสายตามจุดต่างๆ ทั้งในและนอกเมืองตลอดสัปดาห์ โดยให้แต่ละคนอ่านเป็นภาษาประจำชาติของตน แล้วมีสามคอยตามอ่านบทแปลเป็นภาษาสเปนนิช จากประสบการณ์ที่ผ่านมา อุปสรรคทางภาษาและวัฒนธรรมสอนเรวว่าอย่าคาดหวังอะไรมาจากผู้ชมในต่างแดน แม้แต่ใจกลางมหานครลอนดอน ผู้ฟังยังห่อหมกแหมมและเกือบครึ่งเป็นคนชาติเดียวกันมาเชียร์กันเอง อย่างนี้แล้วกวีไทยจะหวังอะไรกับการบุกเดี่ยวในแดนลาตินอเมริกา ?

แต่แล้ว กวีทุกคนก็ต้องตื่นตะลึงกับพิธีเปิดงานซึ่งมีผู้ชมมานั่งรอนอนรอ และหลังโหลมาเรื่อยๆ จนสิ้นขอบอ้อมจันทร์ออกไปถึงถนน กระทั่งบนต้นไม้และหลังคารดองแถวประเมินดูแล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นคน ผู้ฟังหมื่นคน..กับการอ่านกวีวินทร์ล้วนๆ ไม่มีคอนเสิร์ตล่อใจหรือจับบัตรชิงโชค ! คนเมืองนี้.. เป็นบ้าไปแล้วหรือ ?

“ใช่..เรามา..เพราะเรากล้าลุกขึ้นมาสร้างชีวิตใหม่ด้วยตนเอง” เฟอรินันโด เรนดอน ประธานจัดงานตอบรับด้วยรอยยิ้ม “คุณรู้ไหม ประเทศนี้มีคนไม่รู้หนังสือถึง 60 เปอร์เซ็นต์ และเมืองนี้เคยเป็นชุมก้าลงมาเพียง ยี่สิบปีก่อนเคยไล่ฆ่ากันกลางถนนไม่เว้นแต่ละวัน แต่นั่นไม่ใช่ข้ออ้างที่จะบอกว่าบทกวีไม่มีความหมาย สำหรับเราขอเพียงให้มีวิธีการถ่ายทอดที่เข้าถึงกลุ่มผู้รับเท่านั้น สิบห้าปีก่อนเราเป็นบ้าด้วย

ความกลัว เต็มวันเราบ้าอ่านบทกวี เพราะนี่คือวิธีสื่อความรักและความหวังที่ผู้คนมีส่วนร่วม คือถ้อยคำ
ที่ย้ำเตือนให้รู้ค่าของชีวิตว่ามันคงงามเกินกว่าที่จะยอมสูญเสียไปง่ายๆ”
ชาลูดอส.. เมคเดญิน เมืองแห่งขุนเขา คนกล้า และนักฝัน

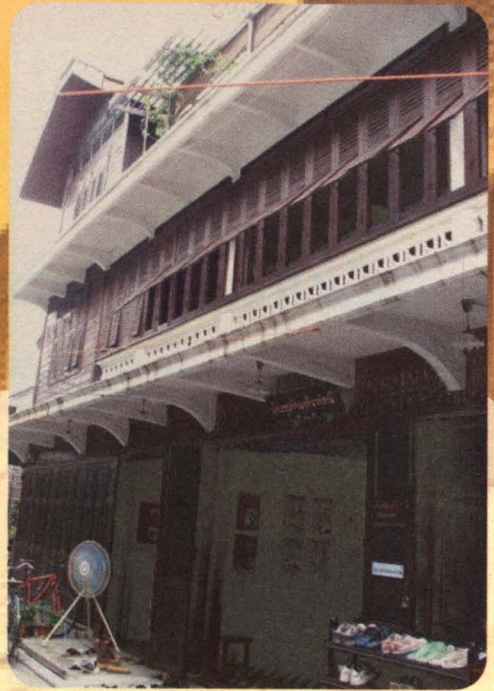

ดินชีวิตที่ทอด ที่พิพิธภัณฑสามชุก

“ตลาดมีชีวิต พิพิธภัณฑที่มีชีวิต” มีใช้คำนิยม หรือคำชวนเชื่อที่กล่าวชมเกินความเป็นจริงเลย หากใครได้มีโอกาสแวะเวียนไปตลาดสามชุก ในตัวอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนาจนกลายเป็นชุมชนน่าอยู่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิถีแห่งชีวิต และสถาปัตยกรรมที่สะท้อนความเก่าแก่ของชุมชน ไม่ว่าจะใครที่ไปเยือนคงสัมผัสได้ถึงบรรยากาศแห่งความทรงจำที่อบอุ่นอยู่ทุกซอกมุมรอบตัวเรามีเสียงกระซิบเล่าเรื่องอดีตให้ฟังตลอดทุกย่างก้าวในตลาดสามชุก

“ไปเที่ยวพิพิธภัณฑที่ร้อย” คำถามที่เจื่อน้ำเสียงกระตือรือร้นของชาวตลาดเจ้าของพื้นที่ พร้อมคำเชิญชวนให้เข้าไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑที่อยู่บ่อยๆ ครั้ง กระตุ้นให้ผู้เขียนต้องเร่งไปค้นหาคำตอบว่า เหตุใดผู้คนที่นี่จึงอยากให้นักท่องเที่ยวไปชมพิพิธภัณฑก่อนเดินชมตลาด หรือจับจ่ายซื้อของฝากที่ล้วนน่าสนใจ

อาคารตึกสามชั้นกลางตลาดสามชุก คือที่ตั้งของพิพิธภัณฑสามชุกซึ่งเดิมเป็นบ้านของขุนจันจันจันนารักษ์ นายอากรสุรา-ฝิ่น ในสมัยรัชกาลที่ 7 และเจ้าสำนวนสำคัญของชุมชน ตัวบ้านเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2459 ปัจจุบันทายาทได้อนุญาตให้อนุรักษ์ซ่อมแซมจนสวยสมบูรณ์ตรงตามรูปแบบสมัยนิยมและปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ โดยมีการจัดแสดงแบ่งเป็นบริเวณชั้นที่ 1 แสดงนิทรรศการบอกเล่าประวัติอดีตอันยาวนานของสามชุก เริ่มจากหลักฐานเก่าสุดที่พบชื่อเรียก “สามชุก” ในนริศสุพรรณของสุนทรภู่ ที่แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2379 ว่าเป็นชุมชนใหญ่และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้าทางเรือริมแม่น้ำท่าจีน มีการแลกเปลี่ยนค้าขายกันอย่างคึกคักระหว่างชาวเรือ ชาวบ้านและชาวกะเหรี่ยง ลาว ละว้า

พิพิธภัณฑบ้านขุนจันจันจันนารักษ์ ศูนย์รวมของชุมชน

ทำให้ชุมชนเติบโตมีการขยายตั้งบ้านเรือนหนาแน่นขึ้น และเป็นชุมทางเชื่อมต่อการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือสามารถขึ้นเหนือไปยังชัยนาทและล่องใต้ลงมากรุงเทพฯ ชั้นที่ 2 จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้และเรื่องราวของครอบครัวเจ้าของบ้านและชั้นที่ 3 จัดเป็นพื้นที่สำหรับการประชุมและแสดงนิทรรศการชั่วคราว

นิทรรศการถ่ายทอดอดีตของสามชุกไว้อย่างครบถ้วน
ก็ชั้น 1 ของพิพิธภัณฑ

หลังจากชมนิทรรศการแล้ว ผู้เขียนจึงไม่แปลกใจที่ชุมชนและตลาดแห่งนี้โดดเด่นยิ่งใหญ่มากและมีพื้นที่กว้างขวาง กระทั่งเมื่อบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกยุคใหม่ที่รุกคืบเข้ามา เครื่องใช้ไม้สอยที่มีอายุ 30 - 50 ปี กลายเป็นของเก่าชิ้นหนึ่ง ขณะเดียวกับการค้าและการสัญจรทางน้ำลดความสำคัญลง ตลาดสามชุก ชุมชนการค้าใหญ่บนเส้นทางแม่น้ำสุพรรณจึงซบเซาลง จนเมื่อชุมชนรู้จักเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เกิดสมดุลตามสภาวะความเปลี่ยนแปลง ตลาด 100 ปีแห่งนี้จึงฟื้นตัวและทำหน้าที่เป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าของชุมชนได้อย่างต่อเนื่องจนถึงวันนี้ ควบคู่ไปกับบทบาทใหม่ที่ทำให้ตลาดสามชุกเป็นเสมือน “พิพิธภัณฑ์ที่พูดได้” คือ เป็นทั้งแหล่งเรียนรู้เติมเต็มอดีตที่คอยเตือนให้เยาวชน

พิพิธภัณฑ์บ้านขุนจ่านจิราภักย์

73 หมู่ 2 ต.สามชุก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี 72130

โทร. 035 - 504498

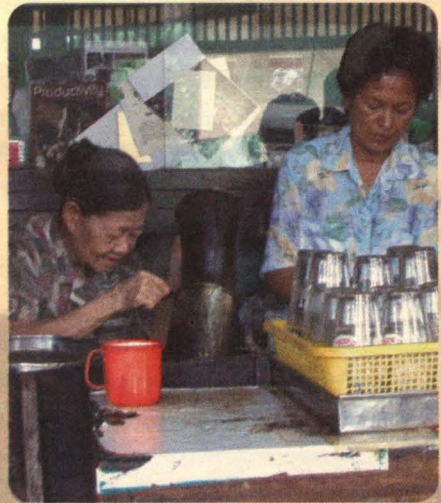
ค่าเข้าชม ไม่เก็บ มีผู้รับบริจาคตามศรัทธา

การศึกษาฐานเป็นหมู่คณะโปรดติดต่อ คณะกรรมการ

พัฒนาตลาดสามชุก คุณสมชาย หงษ์สุพรรณ 01 - 6403327 /

คุณอรุณลักษณ์ อ่อนวิมล 035 - 572449

รุ่นใหม่ของชุมชนตระหนักถึงถิ่นกำเนิดและเกิดความภาคภูมิใจในตัวตน ไม่หลงเพลินกับสังคมสมัยใหม่จนลืมรากเหง้า และเป็นศูนย์รวมใจทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เกิดความพร้อมใจร่วมกันอย่างจริงจังในการดูแลความสะอาดเรียบร้อย ความปลอดภัย ผู้คนมีอัธยาศัยดียิ้มแย้มและเป็นมิตร นอกจากนี้รูปแบบวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน อาคารสถาปัตยกรรมสวยงามที่คงเอกลักษณ์ รวมถึงมีแหล่งอาหารอร่อย นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนเสริมให้เกิดบรรยากาศอันรื่นรมย์และสัมผัสได้ถึงความรักที่มีชีวิตชีวาของชุมชน นำไปสู่ความประทับใจที่พร้อมจะเปิดประสบการณ์เรียนรู้สิ่งใหม่ ทั้งผู้คนและสังคมที่กว้างขึ้น

กาแฟโบราณทำเรือส่ง แม้จะยุ่งแต่ “เจ้ทอมวัยเล็ก” ยังยิ้มบอกอย่างเป็นกันเอง

เครื่องใช้ในครัวเรือนที่มักไม่ค่อยพบเห็นในเมืองใหญ่

ก่อนรู้จักกล้องดิจิทัล ภาพจากร้านถ่ายรูปปู เป็นประสบการณ์ที่ทุกคนคุ้นเคย

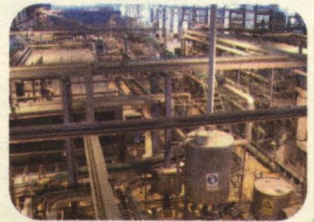
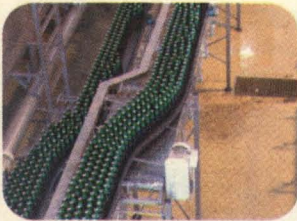
เรียนรู้ใต้ฟองเบียร์ กับพิพิธภัณฑ Heineken

หลายคนคงเคยได้ยินมหกรรมดนตรี Jazz Festival ที่จัดต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาถึง 5 ปีแล้ว หรืองาน Fat Festival ของบรรดาคณะใหม่วัยโจ๋ ที่มารวมตัวกันจัดแสดงผลงานศิลปะวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของตัวเองในรูปแบบสื่อบันเทิงสาขาต่างๆ อันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในหมู่วัยรุ่นไทย ถึงกับมีบางคนกล่าวอ้างว่า ศัพท์ "เด็กแนว" ที่ปรากฏขึ้นในสังคมก็เป็นผลพวงจากงานชุมนุมดังกล่าว

อย่างไรก็ดี งานกิจกรรมสร้างสรรค์เหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีผู้เข้าใจและให้การสนับสนุน เช่น บริษัท ไทยเอเชียแปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเบียร์ Heineken Tiger และล่าสุด Cheer ซึ่งได้ผลักดันให้เกิดกิจกรรมวัฒนธรรมนานาชาติมากมายหลายโครงการในบ้านเรา แต่ที่กล่าวมาเป็นเพียงกิจกรรมภายนอกที่บริษัทไทยเอเชีย แปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด ทำเพื่อคืนกำไรสู่สังคม ทว่าภายในโรงงานผลิตเบียร์ของเขาเองก็มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ Heineken ขึ้นเพื่อเป็นพื้นที่ใหม่สำหรับการเรียนรู้

สองเดือนก่อนผู้เขียนกับเพื่อนๆ ได้มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑแห่งนี้ และต่างเห็นตรงกันว่าเป็นพิพิธภัณฑที่น่าจับตามองอีกที่หนึ่ง พิพิธภัณฑ Heineken แบ่งการเข้าชมออกเป็นสามส่วน โดยส่วนแรก เป็นการนำชมห้องนิทรรศการที่จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเบียร์ ความเป็นมาของผู้ผลิตเบียร์ Heineken วัฒนธรรมการดื่มเบียร์ในเมืองไทย และวิวัฒนาการของบรรจุภัณฑและป้ายโฆษณาเบียร์ยี่ห้อต่างๆ วิธีการจัดแสดงนิทรรศการที่ใช้เทคนิคค่อนข้างดี มีการ

นำภาพสารคดีมาใช้อธิบายเรื่องราว พร้อมมีตัวอย่างสิ่งของที่สำคัญจัดแสดงไว้ในตู้โชว์ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะนำเข้าสู่ส่วนที่ 2 เป็นห้อง Auditorium เพื่อนำเสนอกรรมวิธีการผลิตเบียร์ Heineken โดยเริ่มจากการขมวิตทัศน์ แล้วตามด้วยการอธิบายจากตัวอย่าง

ของส่วนผสมจริง ที่จัดเรียงไว้ตามขั้นตอนการปรมจนได้เบียร์สดในที่สุด แต่ละขั้นตอนเราจะได้รู้จักส่วนผสมต่างๆ ด้วยสัมผัส
ทั้งห้า คือ ฟังด้วยหู ดูด้วยตา จับด้วยมือ ดมด้วยจมูก และร่ำรสด้วยลิ้น โดยเฉพาะความหอมของดอกฮอปส์ที่ได้สดคม และ
ความมันของเมล็ดมอลท์ที่ได้ลิ้มลอง กระทั่งสิ้นสุดที่รสชาติอันนุ่มนวลละมุนลิ้นได้ฟองเบียร์ ก่อนเจ้าหน้าที่จะพาไปเยี่ยมชม
โรงงานผลิต ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของการเข้าชม

เมื่อจะได้เยี่ยมชมโรงงาน ผู้เขียนก็จินตนาการถึงโรงผลิตเบียร์ที่มีคนงานนับร้อยกำลังปฏิบัติงานอยู่หน้าสายพานของเครื่องจักร
แต่ในความเป็นจริงแทบจะไม่เห็นคนงานเกิน 10 คน ด้วยทุกอย่างถูกควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ภายใต้การกำกับดูแล
ของวิศวกรในห้องควบคุม จุดแรกของโรงงานที่ได้ชม คือ หม้อต้มขนาดใหญ่ที่นำมอลท์ซึ่งบดแล้วมาต้ม จากนั้นได้เห็นการ
กรอง การหมัก การเทรียงให้ตกตะกอน ไปจนถึงการบรรจุใส่ขวด ใส่กระป๋อง และบรรจุหีบห่อเพื่อส่งต่อไปยังผู้ขาย ทุกๆ
ขั้นตอนได้รับการอธิบายให้เข้าใจอย่างง่าย ๆ จนผู้เขียนรู้สึกเพลิดเพลินไปกับวิธีการบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ และที่สำคัญ
อีกอย่างหนึ่งของโรงเบียร์แห่งนี้ ก็คือ เป็นโรงงานที่สะอาดมากๆ สมกับที่ได้รับรางวัล Heineken Quality Award อันดับที่ 1
ในฐานะโรงงานที่รับมาตรฐานติดต่อกันสองปีซ้อน

หลังจากเสร็จการชมโรงงาน เจ้าหน้าที่ได้พามายังร้านขายของที่ระลึกซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวหลายต่อไม่พลาด
เพราะมีผลิตภัณฑ์ประทับตรา Heineken หลากหลายรูปแบบให้เลือกหาตั้งแต่จานรองแก้ว เสื้อยืด ไปจนถึงถุงกอล์ฟ กว่าจะ
หลุดออกจากห้องเล็กๆ นี้ไปยังห้องรับรองที่เจ้าหน้าที่เตรียมเบียร์สดเสิร์ฟพร้อมกับแสมรมควัน เซาชีส และแองกวา
กับหัวหอมแดงได้ก็ใช้เวลาพักริพพักผ่อนอยู่นาน พิพิธภัณฑแห่งนี้แม้จะเป็นพิพิธภัณฑที่เล็ก ๆ แต่วิธีการนำเสนอและจัดแสดงจัด
ได้ว่าเป็นพิพิธภัณฑแนว Discovery ได้แห่งหนึ่ง หากสนใจเข้าชมสามารถติดต่อไปที่แผนกประชาสัมพันธ์ บริษัท ไทยเอเชีย
แปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด ทั้งนี้บริษัทของสวนลิลท์ผู้เข้าชมต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป อันเนื่องจากกฎหมายการบริโภคแอลกอฮอล์

สถานที่

โรงงานไทยเอเชีย แปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด

11 หมู่ 2 ถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี อ.สายน้อย จ.นนทบุรี 1150

โทร 02-985-5001 ต่อ 130-131

พิพิธภัณฑ์เพื่อเด็กไทยอยู่ที่ใด ?

เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ผู้เขียนมีโอกาสไปศึกษาวิธีการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์หลายแห่ง ณ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งแม้จะเป็นประเทศเล็กๆ ก็สามารถสรรค์สร้างพิพิธภัณฑ์ที่มีมาตรฐานระดับสากลหลายแห่งด้วยกัน สิงคโปร์มีวิสัยทัศน์ในการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นรากฐานของประเทศผ่านกลยุทธ์การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ในมิติต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ

ผู้เขียนขอถ่ายทอดประสบการณ์ในเรื่องการจัดการกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ว่าสัมพันธ์กับการพัฒนาการศึกษาของเยาวชนในชาติได้อย่างไร โดยผนวกประสบการณ์จากการไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในสิงคโปร์เข้ากับแนวคิดที่ได้จากการเข้าร่วมสัมมนาเรื่อง “จิตวิทยาเพื่อการพิพิธภัณฑ์เด็ก” ซึ่งจัดโดยสปาฟาและ

เครือข่ายเมือหลายเดือนก่อน ในงานนี้ คุณสุภาวดี ชาญเมธี ประธานกรรมการกลุ่มบริษัทรักลูก วิทยากรผู้คว้าหอดในแวดวงเด็กและเยาวชนได้แสดงความเห็นที่น่าสนใจไว้ว่า องค์ความรู้เรื่องหนึ่งที่มีหลากหลายมุมมองสามารถตีเป็นโจทย์ให้เกิดคำถามใหม่ๆ ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการและการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงความรู้ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด หากอ้างอิงตามหลักทฤษฎีของนักจิตวิทยาแล้ว การเรียนรู้และวิธีการเข้าถึงองค์ความรู้ของปัจเจกชนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ อายุ เพศ ดังนั้น จึงนับเป็นเรื่องปกติหากบางคนเลือกที่จะใช้ประสบการณ์เดิมอ้างอิงกับสิ่งที่พบเห็น และอีกหลายคนต้องอาศัยการกระตุ้นด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประการในการเรียนรู้

ปัจจัยหลักที่เอื้อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ

เนื้อหา (Content) การพยายามถ่ายทอดเนื้อหาเชิงวิชาการให้เด็กแต่ละวัยเข้าใจง่าย ดังเช่นที่พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สิงคโปร์ (Singapore History Museum) ได้พยายามถ่ายทอดเรื่องราวความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในสิงคโปร์ให้น่าสนใจและเหมาะสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก โดยนำภาพถ่ายเด็กขนาดเท่าตัวจริงมาเป็นตัวแทนเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของคนสิงคโปร์เชื้อสายมาเลย์ พร้อมเล่าเรื่องผ่านจอทีวี นับได้ว่าเป็นวิธีการชวนชวนให้เด็กๆ เกิดความสนใจศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

กระบวนการ (Process) วิธีการนำเสนอความรู้ให้เด็กต้องสอดคล้องกับเพศและวัย ปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้ความรู้

ในเชิงทฤษฎีเป็นการปฏิบัติ (Learning by doing) เพื่อให้ความรู้เชิงนามธรรม ถูกแปรเปลี่ยนเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สิงคโปร์ได้จัดกิจกรรมการประกอบอาหารให้กับสโมสรเด็ก (Club for Children) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้กรรมวิธีการปรุงอาหารพร้อมๆ กับการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การเข้าใจจิตวิทยาของเด็ก เด็กทุกคนมีธรรมชาติในการเรียนรู้และแสวงหาคำตอบจากสิ่งรอบตัว ดังนั้น

- พิพิธภัณฑ์ที่มีโครงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กจึงต้องศึกษาวิจัยพัฒนาการของเด็ก โดยใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา
- การเล่าเรื่องที่น่าสนใจเพื่อท้าทายความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก โดยอาจจะจัดเป็นมุมกิจกรรมสำหรับเด็กโดยเฉพาะ เช่น พิพิธภัณฑ์แสตมป์สิงคโปร์ (Singapore Philatelic Museum) โดยนำเรื่องราวของเจ้าโกโก้ตั้งซึ่งเป็นสัญลักษณ์ประจำที่ปรากฏอยู่บนแสตมป์ มาเล่าให้เด็กฯ ฟัง และเรื่องราวเกี่ยวกับโกโก้ เช่น โกโก้ที่มีชื่อเสียงในสังคมโลก ชนิดพันธุ์โกโก้ (ช็อกโกแลต) อาหารเมนูโกโก้ อีบิตาลโตลโกโก้ อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน (โกโก้บ้าน) เป็นต้น
 - การสร้างห้องกิจกรรมให้เด็กเพื่อฝึกประลองฝีมือและประสบการณ์ในการประดิษฐ์งาน เช่น การทำรูปเหมือน (Portrait) จากเศษผ้าและวัสดุเหลือใช้ งานเนรมิตการตัดกระดาษ (Paper-cuts) เป็นต้น
 - การเปิดโอกาสให้เด็กฝึกสมองใช้ความคิดในการวิเคราะห์สิ่งจัดแสดง และการตั้งคำถามในเชิงสร้างสรรค์ นอกจากจะกระตุ้นให้เด็กรู้จักใช้สติปัญญาคิดหาคำตอบเชิงบูรณาการด้วยตนเองแล้ว ยังเป็นการพัฒนาตรรกะทางความคิดและสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้เด็กเป็นนักคิดมากกว่าตกอยู่ในฐานะผู้เสพแต่เพียงอย่างเดียว ดังเช่นที่ พิพิธภัณฑ์ศิลปะสิงคโปร์ (Singapore Art Museum) มีมุมจัดแสดงเป็นประตูทางเข้าบ้าน มีร่องเท้าหลายรูปแบบและหลายขนาดที่ถอดวางไว้พร้อมป้ายตั้งคำถามที่น่าสนใจว่า “ใครเป็นเจ้าของร่องเท้าคูไหน” (พ่อ แม่ ลูก) “คาดเดาได้ไหมว่าผู้ใส่อายุประมาณเท่าใด” “ผู้สวมรองเท้าคูนั้นประกอบอาชีพอะไร” เป็นต้น

การจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์สำหรับเด็กนั้น ผู้ใหญ่ควรท้าทายการใช้สติปัญญาของเด็ก โดยต้องทำหน้าที่เป็นกองหนุนช่วยเด็กให้รู้จักพินิจวิเคราะห์ สังเกตการณ์จากสิ่งรอบตัว และเชื่อเสมอว่าการเรียนรู้ที่ดีต้องเกิดจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 พร้อมแนวความคิดที่ว่า **ไม่มีคำตอบเดียวสำหรับหนึ่ง**

คำถามของโลกแห่งการเรียนรู้

ในฐานะที่พวกเขาเป็นหน่วยหนึ่งของแหล่งเรียนรู้ นอกระบบการศึกษาของรัฐ น่าจะลองตั้งคำถามแล้วว่า พิพิธภัณฑ์ของพวกเราจะมีบทบาทในการขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับเยาวชนของชาติได้อย่างไร

กาหลา แห่งเรื่องราว ของการเรียนรู้

โดย ลุกัน

พ่อโก้

ลูกโบ

หลานฟาง

สนทนาพาเพลิน

เรื่องราวแห่งการเรียนรู้กับพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรก

(บริเวณกระทรวงพาณิชย์ (เดิม) ถนนสนามไชย ท่าเตียน กรุงเทพฯ)

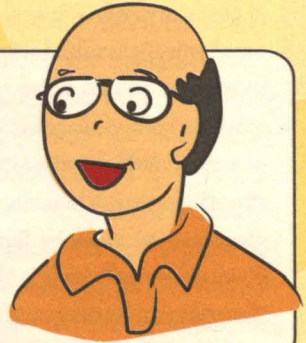
โดยพ่อโก้กับน้องโบและหลานฟาง

- เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นขณะเดินทางกลับจากการไปเที่ยวผ่านท่าเตียนและชมพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติแห่งแรก ในปี พ.ศ. 2555
- เป็นเหตุการณ์ที่ประยุกต์จากเรื่องจริง สามารถนำไปอ้างอิงเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอนาคตประกอบการเรียนรู้ได้
- คำเตือน ห้ามประยุกต์ซ้อนเพราะมิติแห่งเวลาอาจสับสน และห้ามอ้างอิงเกินวันละ 2 ครั้งเพราะอาจเป็นปัญหาต่อสุขภาพ

กรุงเทพฯ ท่าเตียน ดิสคัฟเวอรีมิวเซียม 2 เมษายน 2555 เวลา 19.00น

สนุกจังเลยคะ พ่อโก้! วันหลังพาโบมาอีกนะ

ได้สิลูก แต่เอ...พ่อว่าเป็นวันหน้าไม่ดีกว่าหรือลูก?
วันหลังมันเลยไปแล้วนี่ (ฮ่า ฮ่า ฮ่า) (หัวเราะตามบี พ.ศ. เลยนะ)

อยากดิสคัฟเวอรี พ่อคนใหม่จัง!

วันสงกรานต์นี้ ก็ได้ตะลุงโก้...(ซีเรียส) ฟางดูจากปฏิทินของดิสคัฟเวอรีมิวเซียม
ท่าเตียน แล้วเดี๋ยวจะมีงานฉลองปีใหม่แบบไทยๆ ด้วยละ ฟางจะได้มาสานน้ำ
เล่นกับโบคงจะ สนุกออก

ใช่..ใช่ แล้วโบก็อยากไปดูนิทรรศการพิเศษเรื่อง...มีมมี ด้วยค่ะ ที่เค้าขอยืมมาจาก บริติช มิวเซียม ที่ลอนดอน ใช่ไหมคะ

ใช่แล้วลูก...แหงแก่งจ้ง (เหมือนพอมันเลย...) ก็บริติช มิวเซียม นี่นะเขาเป็นเครือข่ายของเราเนะ ...ว่าแต่...ชื่อ ดิสคัฟเวอรี มิวเซียม ทำเตียน นี่มันยังฟังดูแปลกๆ นะฟางนะ ... เห็นเค้าจะประกวดตั้งชื่อใหม่อยู่นี่

ใช่ค่ะ ... เพราะจะได้แตกต่างจากมิวเซียมแห่งที่สอง... ฟางอยากไห้เสร็จเร็วๆ จังเลย จะได้ไปเที่ยวกันทั้งวันเลย

ใช่ค่ะใช่ โบว่าสนุกกว่าไปเที่ยวห้างอีก แหม มิวเซียม ซ้อป ก็มีของให้ดู (แอมป์ฟોકัซซิ่งมากิเยอะ ...) มากกว่าที่ LOFT อีกนะค่ะ

ใช่ลูก ... แต่ฟอซอบนั้งเขียนรูปที่ มิวเซียม คาเฟ่ มากกว่าเพราะมีโชว์ตลกทุกคืน เอ๊ย ไม่ใช่เพราะบรรยากาศเค้าดีนะ แบบว่าใหม่กับเก่าผสมปนเปกันลงตัว เหมือนกาแฟผสมชุปไก่สูตรใหม่ที่ฟอซอบนะลูก ... โบเองก็ชอบขนมป๊อกเกี้ยใส่น้ำแข็งใส สูตรดิสคัฟเวอรีทำเตียนไม่ใช่หรือลูก ฟอเองก็ชอบบนะกินที่ไรตนักย้อนหลังไปถึงสมัยเด็กฯ ไม่ได้ซั๊กที่ โอ้ ... ป๊อกเกี้ย ... มรดกไทย ... มรดกโลก ...)

แต่ฟางชอบเดินดูร้านค้าตรงลานดิสคัฟเวอรีมากกว่า มีของเยอะแยะเลยทั้งเก่าทั้งใหม่ แถมมีดีไซน์ที่เชื่อมโยงกับอดีตนะ ดูอินเทรนด์ไว้ไร ไกรีน เมเยอร์ มากเลยค่ะ

ใช่ค่ะ ตอนนี้องมิวเซียม คอลเลคชั่นกำลังมาแรงนะค่ะฟอโก้ เห็นว่าคอลเลคชั่นหน้าของ ทำเตียน มิวเซียม ซ้อป จะดึงอิมเมจมาจากยุคที่คอนสแตนติน ฟอร์ดคอน เป็นสมุหนายกในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชหรือไงนี่ล่ะ อ้อ! เขาจะร่วมกับโครงการบางกอกน้อยแพชั่น ตรงลานพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งป้อม วิชาเขนทร ด้วยนะค่ะ ... ฟอโก้พาโบกับฟางไปดูด้วยนะ

แต่ ... คนคงแน่นตรึมแน่ๆ เลยลูก
ที่จอดรถก็หายากอยู่แล้ว
ในเขตเมืองเก่านี้ ...

แห่มพ่อไก้ก้อ ... เราก็มารถไฟใต้ดินซึ่คะสะดวกออก
จากบ้านเราสถานีสุทธิสารวิ่งแป็บเดียวก็มาถึงสถานี
รัตนโกสินทร์ ตรง ดิสคัฟเวอรี มิวเซียม พอดีเลย ... อ้อ!
เค้าจะจัดกิจกรรมสำหรับเด็กๆ ในพื้นที่ที่ทาง
รถไฟฟ้าใต้ดินเค้ามอบให้ทางมิวเซียมใช้ประโยชน์ด้วยนะคะ
ตรงช่วงก่อนทางขึ้น-ลงนะคะ

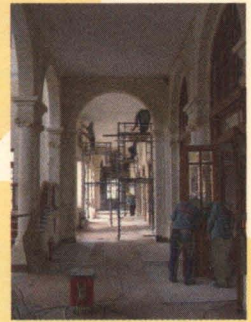
ใช่คะใช่ ... มารถไฟฟ้าใต้ดินนะคะ ฟังชอบบรรยายกาศ
เวลาขึ้นลงบันไดเลื่อนมายังชั้มทางขึ้น-ลง ของสถานี
นี้มากคะ ดีไซน์ก็สวยดี จะได้ถ่ายรูปคู่ไปอวดเพื่อนๆ

อิมม.....ตกลง ดีเหมือนกัน พ่อขับรถส่วนตัวเสียเงินสิมรถมวลชน ... นั่งรถใต้ดินแน่นอนกว่า ... คราวที่แล้วพ่อเรียกแท็กซี่ไป ดิสคัฟเวอรี มิวเซียม นัดเพื่อนฝรั่งไว้ตรง มิวเซียม คาเฟ่ เผลอหลับไปนิดเดียวตื่นมา อ้าว ... นี่มัน สยาม ดิสคัฟเวอรี นีนา ... ย่า ย่า ย่า ...

??.....??

ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติแห่งที่ 1 (ดิสคัฟเวอรี มิวเซียม ท่าเตียน)

- กรกฎาคม 2548 เริ่มทำการอนุรักษ์พัฒนาอาคารสำนักปลัดฯ กระทรวงพาณิชย์ (เดิม)
- มกราคม 2549 เปิดตัวอาคาร ภายหลังจากการอนุรักษ์พัฒนา พร้อมชมแบบจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคาร ที่ผ่านการคัดเลือก
- ธันวาคม 2549 การก่อสร้างและจัดแสดงนิทรรศการแล้วเสร็จ พร้อมเปิดตัวระยะที่ 1
- เมษายน 2550 พิธีเปิดอาคารจัดแสดง หลังที่ 1
- ธันวาคม 2550 การก่อสร้างอาคารจัดแสดงนิทรรศการหลังที่ 2 และการอนุรักษ์พัฒนาสภาพภูมิทัศน์ในบริเวณพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติแห่งที่ 1
- เมษายน 2551 พิธีเปิดพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติแห่งที่ 1
- 2555 รถไฟฟ้าใต้ดินขบวนแรก วิ่งมาจอด ณ สถานีรัตนโกสินทร์ตรงพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติแห่งที่ 1

เล่าเรื่อง จากภาพ

โดย กุ๊กนาง

นิทรรศการเคลื่อนที่ “ผู้แทนเมืองไทย” ณ อาคารรัฐสภา

ในระหว่างดำเนินการออกแบบและก่อสร้างพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรก สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) ชิมกลางเปิดตัว “ผู้แทนเมืองไทย” นิทรรศการเคลื่อนที่รูปแบบใหม่แนว Discovery Museum ซึ่งจัดแสดงครั้งแรกที่อาคารรัฐสภา และจะเคลื่อนย้ายไปจัดแสดงยังจุดต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

ผู้ชมสามารถเรียนรู้และเข้าใจบทบาทของผู้แทนราษฎรผ่านนิทรรศการที่รวบรวมสาระความรู้ และสร้างประสบการณ์ค้นพบใหม่ให้ผู้ชมด้วยบันทึกเสียงปราศรัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกจากจังหวัดต่างๆ เมื่อ พ.ศ. 2476 ซึ่งหาฟังได้ยาก

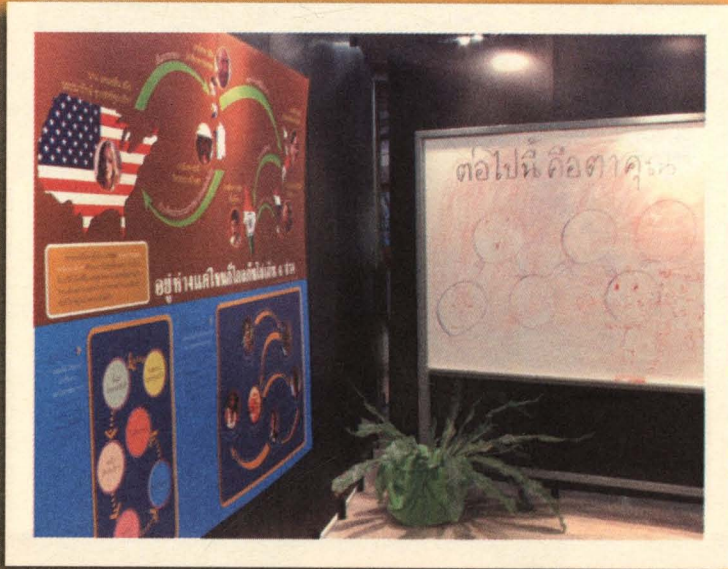
ในบางยุคสมัยเสรีภาพของคนไทยถูกจำกัดกลายเป็น “ยุคมืด” การเรียนรู้จากอดีตจะกระตุ้นให้ผู้ชมที่เป็นเยาวชนรุ่นใหม่ตระหนักได้ว่า เส้นทางการเมืองไทยกว่าจะถึงวันนี้มีเหตุการณ์และเรื่องราวเกิดขึ้นมากมาย

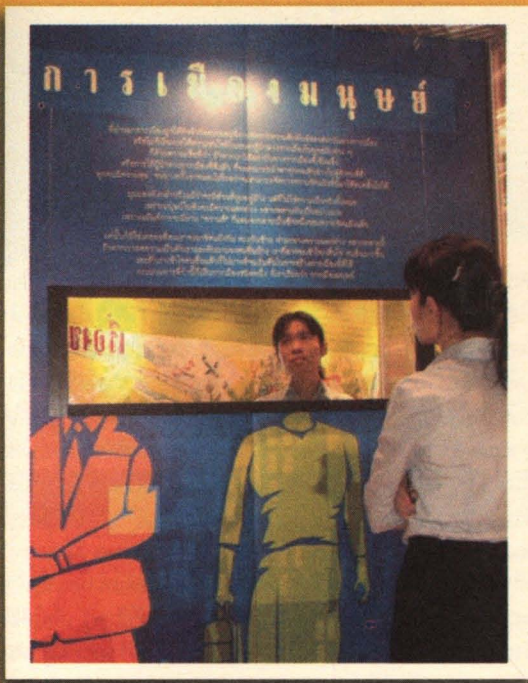
โปสเตอร์การเมือง สื่อร่วมสมัยที่ใช้หาเสียงกันมาตั้งแต่ยุคแรกของการเมืองไทย มุมนี้ผู้ชมจะได้สนุกกับกิจกรรมสวมบทบาทสมมติเป็นนักการเมืองลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้แทนฯ และมีส่วนร่วมทำโปสเตอร์และกำหนดนโยบายหาเสียงให้ตนเอง

ผู้ชมสามารถเลือกที่จะเรียนรู้การเมืองผ่านสื่อที่หลากหลาย “มอมผู้แทนผ่านหนังไทย” เป็นอีกหนึ่งบรรยากาศของการเรียนรู้ภายในนิทรรศการ แล้วการเมืองก็จะไม่ใช่เรื่องตึงเครียดและน่าเบื่อเพียงอย่างเดียว

อยู่ห่างแค่ไหนก็ไกลกันไม่เกิน 6 ขวบ จริงหรือ? (Six Degrees of Separation) ทฤษฎีนี้ช่วยจุดประกายความคิดให้ผู้ชมได้ทดสอบและค้นพบว่าเราทุกคนในสังคมล้วนถูกเชื่อมโยงใกล้กันมากแม้แต่การเมืองเรื่องทั่วโลกตัว

การเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว มี
ทั้งผลกระทบและเกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินชีวิตประจำวันของเราทุกคน
อย่างแยกไม่ขาด การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองจึงอาจเป็นตัวกำหนด
ชะตากรรมของเราอยู่ด้วย และ
ไม่ได้จบลงเพียงแค่การหย่อน
บัตรลงคะแนนเลือกตั้งเท่านั้น
“น้ำท่วม / นครสุวรรณภูมิ???”

การชมนิทรรศการไม่ใช่คำตอบสุดท้ายที่สิ้นสุดการเรียนรู้เรื่องการเมืองไทย “ราชดำเนินคาเฟ่” เป็นอีกมุมที่จะ
กระตุ้นความอยากรู้เพิ่มเติมด้วยระบบสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมการเมืองไทย และผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้สนุกสนาน
ผ่านเกมแฟนพันธุ์แท้การเมืองไทย

เชิฐชวนอดทนหนังสือ
ผู้แทนเมืองไทย ราคา 120 บาท

ประชาสัมพันธ์ เชิงบูรณาการ

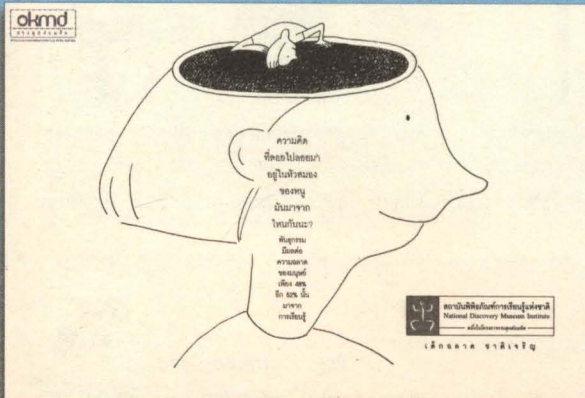
โดย ป้าเจ๊ยบ

“Discovery Museum” : Brand ของ สพร.

งานด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่พิพิธภัณฑ์ให้เป็นที่ยุ่จักต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ แต่ก่อนจะสื่อสารออกไปก็ต้องมีกลยุทธ์ กลวิธีในการสื่อสารให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด จึงขอเล่าสู่กันฟังว่า กลวิธีนั้นเป็นอย่างไร ก่อนอื่นคงต้องมองดูว่า การรับรู้ของคนไทยในเรื่องของพิพิธภัณฑ์เป็นอย่างไร มองเห็นพิพิธภัณฑ์อย่างไร และอยากเห็นพิพิธภัณฑ์เป็นเช่นใด กระบวนการสำรวจทางความคิดเห็นจึงเกิดขึ้นเพื่อต้องการหา Brand ของ สพร. Brand คืออะไร? Brand ก็คือสิ่งประทับความรู้สึกโดยรวมที่เกิดขึ้นในความคิดจิตใจของคน เป็นสิ่งที่จับต้องสัมผัสไม่ได้ แต่สามารถ “รู้สึก” ได้ แต่เนื่องจากมนุษย์เรามีขีดจำกัดในการรับรู้ การสร้างความแตกต่างในการรับรู้ (Differentiation) จึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำอย่างมีความแตกต่างซึ่งก่อให้เกิดพลัง พลังที่ให้เห็นถึงความไม่เหมือน โดดเด่น และพิเศษ และความแตกต่างนี้เองที่สามารถปลูกฝังความหมายที่ตรงอยู่ในส่วนที่ลึกในใจของคนได้

จากการผ่านกระบวนการวิจัยและกระบวนการความคิดของคนใน สพร. เราให้ชื่อ Brand ของเราว่า “Discovery Museum” เราพบว่าพิพิธภัณฑ์ของเราที่จะเกิดขึ้น มีจุดแตกต่างที่ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นในพิพิธภัณฑ์แห่งใหม่นี้ เป็นกระบวนการที่ผู้เข้าชมจำเป็นต้องสำรวจและค้นหา (Exploring and Discovering) มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ได้ประสบการณ์เฉพาะ (Unique Experience) ในการเข้าชม และต่อยอดกระบวนการเรียนรู้ขึ้นไปถึงขั้นสร้างความผูกพันลึกซึ้งกับพิพิธภัณฑ์ได้

ในการที่ผู้เข้าชมจะรู้สึกผูกพันกับพิพิธภัณฑ์ก็จะต้องทำให้ Brand ของพิพิธภัณฑ์เหมือนกับว่าเป็นคน มีชีวิตจิตใจ ความคิด และที่สำคัญมีบุคลิกภาพที่เป็นตัวของตัวเอง คนสองคนอาจจะมูรูปร่างหน้าตาคล้ายคลึงกัน มีอาชีพเดียวกัน ทำงานที่เดียวกัน แต่มีนิสัยใจคอต่างกัน ความคิดอ่านและบุคลิกภาพจะแยกแยะคนออกจากกัน ซึ่งเช่นเดียวกับบุคลิกภาพของแบรนด์ (Brand Personality) เรามองว่าบุคลิกภาพของ สพร. น่าจะมีความร่วมสมัย (Contemporary) สามารถที่จะเข้าถึงได้ (approachable) นำค้นหา (Explorative) มีเสน่ห์ ดึงดูดใจ (Fascinating) และสามารถถ่ายทอดความคิดได้ดี (Well-articulated) ทั้งนี้ Brand ก็เหมือนคน ต้องมีความคิดที่ชัดเจน มีเหตุผลที่จะยืนหยัดอยู่ แนวคิดของ สพร. ก็คือ ความเชื่อในการใช้ชีวิตอย่างมีวิวัฒนาการ ด้วยชีวิตคือวิวัฒนาการตามระยะเวลาที่ดำเนินไป คนเราเรียนรู้จากอดีตเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ทำสิ่งที่ดีกว่าในอนาคต

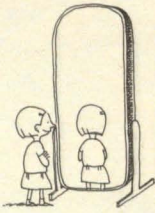

ความเรียบง่าย
ของลายเส้นนี้เอง
ทำให้ผู้คนสะดุด
เพราะแตกต่างไปจาก
ตัวหนังสือใน
คอลัมน์ต่างๆ

บทที่หกของระบอบการศึกษามหาวิทยาลัย
มีความสามารถ
เพียงแต่ดูไม่
ดีจนเกินไป
ความเฉลียวฉลาด
เพียง ๗๗
๓๗.๗๗ ๗๗.๗๗
๗๗.๗๗

มหาวิทยาลัยอิมพีเรียล
National Discovery Museum Institute
๗๗.๗๗.๗๗.๗๗

เดือนธันวาคม ๒๕๖๓

บทที่หกของระบอบการศึกษามหาวิทยาลัย
National Discovery Museum Institute
๗๗.๗๗.๗๗.๗๗

เดือนธันวาคม ๒๕๖๓

พู่กันที่
ทำไม่เหมือนกัน
สักทีให้มัน
ดูเหมือนกัน
เพราะมัน
มีอยู่เหมือนกัน
๗๗.๗๗.๗๗.๗๗

บทที่หกของระบอบการศึกษามหาวิทยาลัย
National Discovery Museum Institute
๗๗.๗๗.๗๗.๗๗

เดือนธันวาคม ๒๕๖๓

๗๗.๗๗.๗๗.๗๗

ดังนั้น Brand จึงจับต้องได้ในความคิด มีผลในเชิงพฤติกรรมที่จับต้องใจ Brand จึงเข้าไปมีส่วนในประสบการณ์และอารมณ์ของคน เช่น สพร. จะสร้างประสบการณ์ร่วมให้แก่มิตรด้วยความเป็นมิตร (Friendly) เรียบง่าย (Simple) เฉลียวฉลาด (Smart) ประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) และภูมิปัญญา (Wisdom) สรุปร่างๆ ก็คือให้ Intergrated Holistic Experience ภาพความรู้สึกที่ตีต่างๆ รวมในความจดจำเหมือนเราประทับใจใครสักคน

เราจึงเลือกเด็กเป็นตัวแทนในสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ เพราะทุกคนมองว่าเด็กเป็นอนาคต ความหวัง คือการเรียนรู้ และความเป็นมิตร โดยคนทั่วไปให้ความรักเมตตาแก่เด็ก ภาพของเด็กแรกเกิดที่ตั้งคำถามกับตัวเอง กระบวนการเรียนรู้ว่าผิวของฉันทึ่อะไร เสียงพูดภาษาอะไรกัน และจบท้ายด้วยคำพูดของเด็กที่ว่า ... “หนูอยากรู้ หนูอยากรู้” และคลานเข้าไปใน Logo หรือสัญลักษณ์ของ สพร. เป็นข้อสรุปที่ได้มาจาก Brand คือการเข้าถึงแก่นสาระ (Essence) ของ Discovery Museum ในการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

ส่วนสื่อโฆษณาทางหนังสือพิมพ์นั้น เราใช้ลายเส้นการ์ตูนที่เรียบง่ายเพราะสื่อการ์ตูนนั้นสามารถส่งสารไปให้คนทุกเพศทุกวัย และความเรียบง่ายของลายเส้นนี้เองทำให้ผู้คนสะดุดเพราะแตกต่างจากตัวหนังสือในคอลัมน์ต่างๆ การส่งสารออกไปก็จะช่วยให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นภาพในสมองของเด็ก ภาพเด็กส่องกระจก การตั้งคำถามของเด็กกว่ากบมาจากไหน รวมไปถึงสิ่งที่คุณูปอก ซึ่ง A Statement of Intent ความตั้งใจที่จะส่งออกไปก็คือ พันธุกรรมส่งผลต่อความฉลาดทางไอคิวเพียงแค่ 48% ส่วนอีก 52% นั้น เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

สุวรรณภูมิ เชื้อกำเนิดของอุษาคเนย์ที่ 'ปโตเลมี' ยังรู้จัก
www.ndmi.or.th

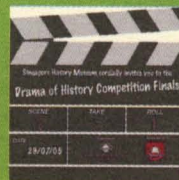
หลายคนเริ่มคุ้นหูคุ้นตากับชื่อ "สุวรรณภูมิ" ทำอากาศยานแห่งใหม่ของประเทศไทยที่กำลังเป็นกระแสข่าว ตามรากศัพท์สุวรรณภูมิ หมายถึง แผ่นดินทอง ถูกใช้เป็นชื่อเรียกดินแดนในภูมิภาคอุษาคเนย์อย่างกว้างๆ ตั้งแต่เมื่อ 2000 ปีก่อน ชื่อนี้เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่พ่อค้านักเดินเรือแสวงโชคจากชมพูทวีป ดังปรากฏในคัมภีร์และนิทานชาดกของโลกตะวันออกที่ต่างรำลือถึงความสมบูรณ์และมั่งคั่งของทวีปผาสุก จนแม้แต่ "ปโตเลมี" นักภูมิศาสตร์แห่งโลกตะวันตกยังรู้จัก

สุวรรณภูมิในเมืองไทยตั้งอยู่ที่ไหน มีความเกี่ยวข้องกับสองจังหวัดอย่างสุพรรณบุรีและ กาญจนบุรีหรือไม่ และสุวรรณภูมิสัมพันธ์อย่างไรกับสยามประเทศ ออกยกรู้จักและค้นหาความหมายความสำคัญของแผ่นดินทองมากกว่านี้ อียารอข่าวคลิกไปที่ www.ndmi.or.th

กิจกรรมดีๆ โดนใจวัยจิ๋วของพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สิงคโปร์
www.nhb.gov.sg/shm

วันนี้พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สิงคโปร์ (Singapore History Museum) หันมาใส่ใจกับความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่พิพิธภัณฑ์เรียกว่า "ลูกค้ำในอนาคต" (Audience of Tomorrow) ด้วยการคิดจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความสนใจวัยจิ๋ว หนึ่งในกิจกรรมดีๆ คือ การแข่งขันประกวดแสดงละครภายใต้แนวคิดเรื่องประวัติศาสตร์ของสิงคโปร์ (From Page to Stage: The Drama of History Competition) โดย 15 บทละครที่ดีที่สุดจะถูกคัดเลือกและทดสอบ เข้าคอร์สฝึกอบรมกับมืออาชีพด้านการละคร และสุดท้าย 3 ทีมชั้นนำจะได้แสดงละครบนเวทีในงานฉลองวันชาติเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จและภาคภูมิใจ กิจกรรมนี้แฝงประโยชน์ไว้มากมาย นอกจากเปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ฝึกทั้งความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแสดงออกและประสบการณ์แล้ว ยังได้คิดทบทวนและเรียนรู้ประวัติศาสตร์กว่าจะเป็นชาติสิงคโปร์ไปพร้อมกัน ยังมีโปรแกรมอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกมาก ถ้าสนใจก็ลองคลิกไปที่ www.nhb.gov.sg/shm

School
Programmes!

Museums Link

Activites News

3 - 6 พฤษภาคม 2548

นิทรรศการเคลื่อนที่เรื่อง
"นิเวศวัฒนธรรมไทยภาค"
ณ หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่

23-27 พฤศจิกายน 2548

นิทรรศการเคลื่อนที่เรื่อง "ผู้แทนเมืองไทย"
ในงานประชุมวิชาการ
ณ ศูนย์ลงกรรณมหาวิทยาลัย

24-27 พฤศจิกายน 2548

นิทรรศการเคลื่อนที่เรื่อง "นิเวศ
วัฒนธรรมไทยภาค"
ณ สำนักวิทยบริการ จุฬาลงคร
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

8 - 11 ธันวาคม 2548

นิทรรศการเคลื่อนที่เรื่อง "นิเวศวัฒนธรรมไทยภาค"
ณ จุฬาลงครพัฒนาศึกษา สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติยินดีเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับกิจกรรม และพิพิธภัณฑ์ของท่านผ่านจุลสารพิพิธภัณฑ์และ Web Site ของเรา ท่านสามารถส่งรายละเอียดมาได้ที่ info@ndmi.or.th

คณะกรรมการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ที่ปรึกษา

1. นายจาตุรนต์ ฉายแสง
2. นายกนก อภิรดี
3. ท่านผู้หญิงสุชาวีย์ เสถียรไทย
4. นายทวีศิลป์ สืบวัฒนะ
5. นายนคร พงษ์น้อย
6. นายสุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์

กรรมการ

1. นายชัยอนันต์ สมุทวณิช
 2. นายเฉลิมชัย หอนาค
 3. นายไชยวัฒน์ มุนนาค
 4. นายนิธิ สถาปิตานนท์
 5. นายทีเชฐ คุรงค์เวโรจน์
 6. นายวิระ โรจน์พจนรัตน์
 7. นายสันหัต สมชีวีตา
 8. ผู้แทนสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
 9. ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
- ประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการและเลขานุการ

หากไม่กึ่งผู้รับโปรดสงคิน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชั้น 21 อาคารกบิโก 118/1 ก. พระรามที่ 6

แขวงสามเสนใน เขตพญาโก กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2357-3999 โทรสาร 0 2357-4000

www.ndmi.or.th

กรุณาส่ง

by National Discovery Museum Institute

ผู้สนับสนุนจากภาคเอกชน

